

L'Ingénua

Tdili

Ll. Suñer Casademunt

Una peseta

• 2. 10. 97

GRAN ARXIU DRAMÀTICH-MUSICAL DE A. GUIX

BARBARÁ, 2, 2.º—BARCELONA

1906

15

L' INGÉNUA

Al tan excelent actor
com millor amic

Enrich Gimenez

L' Autor.

*Ningú podrà representar ni reimprimir
aquesta obra sense permís del autor.*

*«La Sociedad de Autores Españoles»
es l' encarregada del cobro dels drets de
propietat.*

Depositada, segons la llei.

L'INGÈNUA

Jdili en un acte y en prosa

PER

Lluis Suñer Casademunt

*Estrenat ab éxit en el Teatre Principal la «Vetllada
selecta» del 27 d' Abril de 1906*

BARCELONA
Imprempta de MANEL TÀSIS
Tallers, 6, 8 y 10
1906

REPARTIMENT

MARIA.	SRTA. BARÓ
TRINITAT.. . . .	» FERRÉ
ANIBAL. (1)	Sr. GIMENEZ
NONITO.	» TOR

Epoca: avuy. Dreta y esquerra las del actor

(1) Aquet personátje pot vestír indistintament de militar ó de paísá.

ACTE ÚNICH

Salonet elegantment moblat, porta al foro, un 'altre à la esquerra según terme y altre, según terme també á la dreta, en quin primer terme hi haurá xemeneya encesa.

ESCENA PRIMERA

MARIA y TRINITAT, posant flors als gerros y bibelots escampats pels mobles.

MARIA Vamos, prou; no vuy ajudarte mes; creu que es soberanament ridícul lo qu' estem fent.

TRINI. No veig la ridiculesa per cap costat.

MARIA Donchs sí, senyora, ho es; mira que rebrer un militar que ve de la campanya de Cuba, ahont hi ha estat sis anys; adornantho tot de flors...

TRINI. Y, qué?

MARIA Qué vols que 't diga, que 'm sembla una mofa. Vaya un cas ne farà. Es com si adonesses l'altar per la festa de Santa Bárbara de la mateixa manera que pe 'l mes de Maria.

TRINI. Com si no conegués els seus gustos y aficions.

MARIA Tú lo que pots dir es que coneixías las d' avans, de sis anys enrera, pero lo qu' es las de avuy...

TRINI. El cor no 's cambia, es sempre el mateix, y el seu es d'una sensibilitat extremada.

MARIA Era, noya, era. Avuy, sab Deu, si s' estima mes la olor de la pólvora que la fragancia del mes exquisit *bouquet*.

- TRINI. Calla, calla; que sabs tú?
- MARIA Jo, may dirías que faría? Una bona provisió de llenya per la xemeneya, á la que hi posaría aprop un silló ben cómodo y un bon sopá.
- TRINI. Sembla impossible que siguis germana meva y tan positivista; es á dir, que tú voldrías que després de sis anys d'ausencia, quant vé á realisar l'afany de la nostra vida, ansiós d'amor y d'ilusions, en lloch de la correspondencia que ha de trovar en mi, al seu carinyo, en lloch de las mevas protestas d'amor, li presentés un *bifteak* ab patatas!
- MARIA Veurás, noya, una mica de tot, sabs? L'amor y la bona taula, per un militar que vé d'una campanya de sis anys y que acaba de fer trenta horas de tren, son dos cosas que no están renyidas; al contrari.
- TRINI. Ves, ves; me posas nerviosa de sentirte; arribarías á destruir l'ideal que tinch format de l'Anibal.
- MARIA Deu vulga que no te 'l destrueixi ell.
- TRINI. Calla si pots.
- MARIA Donchs ja callo; arréglali totas las flors que vulgues que jo me'n vaig á vigilar á la cuina per oferirli un bon sopar. Entre las duas en farem una. Mira, aquí tens aquet beneit d'en Nonito. Ab ell si que faríau una bona parella; vos deixo y podreu enrahcnarvos tractant de la lluna, las estrelles y las *auras matutinas*.
- TRINI. Efectivament, es un cor que 'm compren; pero ja 'l tinch donat, y per aixó s'aconsola en lamentarho y res mes.
- MARIA Quina llástima! (S'en va)

ESCENA II.

TRINITAT á poch NONITO

- TRINI. D'ahont haurá sortit aquesta xicota tan vulgar! ¡Quina decepció si l'Anibal hagués cambiat! Pero no, el cor m'ho diu; jo'l veig á n'els meus somnis com una sombra vaporosa flotant per l'espai sobre 'l meu front,

y una sombra no pot arribar al meu costat ab la mateixa gana que 'l mes vulgar carregador del moll.

NONITO (Pe 'l fondo) Trinitat!

TRINI. Es vosté, Nonito? Entri, entri y segui.

NONITO Gracias. (Per qué será el meu sino fatal encaminarme sempre al lloch de la tortura. Nou Tántalo á n' aquest suplici etern!)

TRINI. (Que delicat. No gosa parlar per no distreurem!)

NONITO Y la seva germaneta María?

TRINI. Tant vulgar com sempre.

NONITO Digui millor, sencilla, modesta, com la violeta del camp. ¿Y vosté?

TRINI, No ho sé; tot avuy que 'm sento uns desvaixements.

NONITO Tot avuy?... Ay! També mata la ditxa!

TRINI. ¿Vol suposar?...

NONITO Que per causas ben oposadas per cert, es idéntich l' estat de la nostra ánima. Si, Trinitat, ¿per qué hem de fingir? ¿Per qué no hem d' explayar lo que 'l cor sent? Lo que altera la seva sensibilitat omplintla de joya, es lo pue produheix en mí el mateix efecte fentme compendrer la més negra de las desventuras. El seu cor, com la poncella que 's desclou, s' obra al amor, á la ditxa; el meu, obra la llosa mortuoria per enterrarhi totas las il·lusions. Ditxòs mortal el que ab tanta ansia esperat, no han sigut capassos sis anys d' ausencia, per entelar ni un moment el seu recort.

TRINI. De modo que vosté sab...

NONITO Sí, que avuy arriba l'Aníbal; l' aire, els aucellets, el remoreig del brancatje, els cristalls de la font relliscant per la verneda que com cinta platejada enmiralla la seva verdor, m' haurian servit de missatjers murmurant la noticia á cau d' orella, si fins á n' aquest moment ho hagués ignorat. Mil vegadas ditxós qui ha sapigut inspirar á n' el cor de vosté tant carinyo, tanta constancia!

TRINI. Es veritat, si, pero consideri qu' es natural; junts pot dirse que vam creixer; la torre

dels seus pares era al costat de la nostra, y els nostres esperits, van juntarse com las copas dels arbres que llindaban ab una y altre finca. Junts vam aprendrer la música, la pintura, junts conreuavem las mateixas flors.

NONITO Oh! Sempre felis mortal!

TRINI. No, felis sempre, no. La sort ens reservava als dos la copa de fel. Els mens pares, donada la poca edat de l' Aníbal, van obligarme á casá ab un home que, com vosté sab, jo no podia estimar. Ell que había surtit de la Academia, va marxar á Cuba, desesperat, decidit á ferse matar si jo deixava d' escriurerli. Vaig enviudar y passat l' any de dol, revifant el caliu d' aquell amor, ab la flama va calcinar la llosa en que l' había enterrat y qual l' *Ave-Fénix*, de las cenbras renasqué, escribintli qu' era lliurer y que fora d' ell ó de ningú. Desenganyis, la forsa de la primera ilusió

NONITO ¡La primera ilusió! ¡Deu vulga que no li quedí desfullada!

TRINI. ¿Desfullada? Y ¿per qué?

NONITO ¿Qui li assegura que ab l' aguerit militar tal vegada hi reconeguini una línea sola d' aquellas que en altres temps van ser la seva ilusió?

TRINI. Vosté creu? Fora horrorós.

NONITO No, no vuy destruirli l' éxtassis en que la seva ánima está engolfada, no vuy desflorarli ab despiadada má la ventura somniada. Estich resignat, la meva desditxa es inevitable, la vida no 'm reserva en aquestas terras mes que espinas; no 'm sento ab forsas per soportarla. Demá mateix surcaré la blava superficie.

TRINI. Será capás?...

NONITO Si, res espero á n' el vell continent; me 'n vaig á América.

TRINI. A América?

NONITO Si; si, senyora; hasta rebre noticias de que vosté s' adorna novament ab las tocas de viuda.

- TRINI. No 'm fassi riurer.
NONITO Esperaré que 'm toqui el torn, tinch el número tres.
TRINI. Home...
NONITO Inutilment tractarà de retenirme. Ara la deixo dolsament arrobada ab l' ideal que li absorbeix per complert el pensament.
ANIBAL (desde dins). Fora d' aquí com cent mil bombas!
TRINI. Que es aixó?

ESCENA III

Dits y ANIBAL

- ANIBAL (Sortint). Vaya un imbécil de tartaner.
NONITO (Que es aquesta tronada?)
ANIBAL (Veyent á Trinitat). Oh! Ets tú? Dispensa, filla. (Li dona una estreta de má).
TRINI. Que veig? Tu! Vosté, Anibal? ¡Ay!
NONITO (Vaya un *ogro!*)
ANIBAL Si, noya, si; jo mateix. Ja 'm tens aquí; mala herba may mor.
TRINI. (Jesús, María, Joseph; no es pas el mateix).
ANIBAL Qué? Sembla que 't quedas parada? ¿Que no tornas del teu *apoteosis*?
TRINI. No, es que... (Deu meu, me l' han cambiat).
NONITO (Lo que 'm pensaba: respira, cor).
ANIBAL Confesso que estich una mica averiat. Entre 'ls insurrectes y els yankis, m' han desarreglat una mica la fatxada. Aquet matxetasso del front...
TRINI. Realment et desfigura una mica.
ANIBAL Despres un xich moreno...
TRINI. Si, una mica.
ANIBAL Un tros, vaja.
TRINI. Y aquet bigotás...
ANIBAL L' orgull del batalló.
TRINI. El nas me sembla que també...
ANIBAL Si 'm descuido 'm quedo xato. Un casco de granada; gangas de l' ofici. Y el senyor es?... Dispensi, no m' en había adonat.
TRINI. El nòstre estimat amich Nonito.
ANIBAL (Encaixant ab forsa). Cerebro molt: senyor meu.....

- NONITO Gracias. (Ay! Quin animal).
- ANIBAL Bueno, noya, no m' has convidat á seurer, pero ja 'm convido jo mateix (S' asseu). Aja ja! Y aquí prop del foch, magnífich. Vaja dona, em miras ab una cara que...
- TRINI. Es la impresió, sabs?
- ANIBAL Comprench.
- NONITO (Anímat, cor; no sé perquè 'm sembla que guanyo terreno). Ab permis de vostes. Adíos, Trinitat. (Hi encaixa).
- TRINI. S' en va ja?
- NONITO Si, pero tormaré (Vaya si tornaré). (A Anibal). Repeteixo á las sevas ordres. Estiga bó.
- ANIBAL Reconéixim per un amich. (Li allarga la ma y Nonito dissimuladament retira la seva).
- NONITO (Ca! No vuy que 'm trenquis els dits). (S' en va).

ESCENA IV

ANIBAL y TRINITAT

- ANIBAL Després de dinou dias de viatge y trenta sis horas de tren per postres, no hi ha com poderse repantingá en una bona butaca. Vamos, dona, em miras ab una cara com si contemplessis una béstia estranya.
- TRINI. Es que...
- ANIBAL Em trobas cambiat?
- TRINI. Una mica, una mica.
- ANIBAL Es l' exterior, pero 'l cor es el mateix. Aixó son futesas que no valen la pena.
- TRINI. Creu que no t' hauria conegut.
- ANIBAL Com que vaig sortir de l' Academia fet una damisela; pero calcula, sis anys de marxas y contramarxas per aquells boscos lluytant ab tot, pot dirse que vaig marxar una figura de cera y torno fet un bloch d' acer.
- TRINI. De modo que també han variat las tevas aficions?
- ANIBAL Per complert.
- TRINI. No pintas ja?
- ANIBAL Ah, si! Me serveix de pincell la punta del sabre.

TRINI. Ni t' agradan las plantas?

ANIBAL Algunas: l' escarola y l' ensiam.

TRINI. (Jesús que vulgar).

ANIBAL També m' entretenia ab els aucellets, pero sols m' agradan las becassinas y las perdius al forn.

TRINI. Deus haber oblidat el piano?

ANIBAL Calcula, á no ser que l' hagués portat á la grupa del caball, per anar tocant himnes bélichs mentres perseguia els mambíssos.

TRINI. Y que s' ha fet d' aquella veu de tenor?

ANIBAL Ara es de baix profundo y entono unas romansas que ja, ja. ¡Batallón! arr... ¡Firmes! Arr...

TRINI. Noy, prou; que 'm fas mal bé las orellas.

ANIBAL Y aixó que encare t' estalvio l' acompanyament de la orquesta que sol anarhi; que son las descargas cerradas. ¡Valenta música! ¡Aaa! (Badallant).

TRINI. (Vaja, m' agrada!)

ANIBAL Ja 'm perdonarás, noya; estich cansat y hasta una mica defallit. ¡Aaa!

TRINI. Pero home; y ¿no tens que dirme res?

ANIBAL A si. ¡Figurat ab l' alegría que vaig saber que 'l teu marit había pres el passa-port per l' altre barri.

TRINI. Home... ¿La alegría?... quina manera de dir las cosas.

ANIBAL Pe 'l seu nom; que per ventura no haguera volgut que hagués reventat sis anys ha?

TRINI. Ay, Anibal, com has tornat.

ANIBAL Bo, gracias á Deu. Mes fort que un rourer. (Y ab molta gana). ¡Aaa!

TRINI. (Es insufrible!) Et faré una tassa de té!

ANIBAL Una tassa de tè? Vaya un porvenir. No 'm vingas ab ayguas bullidas. qu' embrutan l' estómach. Mes m' estimaría un parell de costellas.

TRINI. Un parell de costellas?

ANIBAL O tres; no 'm vé may d' una.

TRINI. ¡Aixó es massa! (Somiquejant). M' has robat la primera ilusio, deixamla plorar perduda; la má que va gravar á las socas dels arbres las nostras inicials entrellassadas, no pot ser

la teva, no pot serho. Adeu per sempre mes, dolsos recorts. Ja no 'm queda res al mon! Que desgraciada soch! Que desgraciada! (S' en va)

ESCENA V

ANIBAL á poch MARIA

ANIBAL No sé pas de que 's queixa; qui té rahó d'esclamarse soch jo. ¡Aaa! Está vist que avuy dia aquí las donas no deuhen menjar. Ja 'm contraria una mica, pero no hi ha mes, he donat la paraula y la compliré encara que m' hagi de morir de mal de cor avants de vuit días.

MARIA (Surtint) Aníbal!

ANIBAL (¿Qui será?) Senyoreta!

MARIA Ja! ja! ja! Senyoreta! ¿Que no 'm coneixes?

ANIBAL Calla! Si es...

MARIA Si soch...

ANIBAL Maria! Pero qui ho havia de dir! Si, si, la mateixa... Vina ó vinga... Seu, segui.

MARIA Seu! Seu!

ANIBAL Bueno, donchs; seu. Estás feta una dona! Dich mal, una divinitat.

MARIA Si? Donchs mira, noy, francament, tu has tornat més lleig; pero t' escau. ¡Y aquets bigotassos! ¡Y moreno! No estás mal, no, per xo.

ANIBAL Es dir que 't semblo passador?

MARIA Ja ho crech, no m' agradan á mi 'ls homens que semblan senyoretas remilgadas.

ANIBAL Mira lo que son las cosas, á la teva germana no li he fet el mateix efecte. No fá un minut que s' en ha anat d'aquí deixantme plantat.

MARIA No 'n fassis cabal; creu que t' estima. T'esperava ab deliri.

ANIBAL De debó? Vols dir? Em tornas la calma, per qué t'aseguro qu' estava mitj arrepentit d' haber tornat.

MARIA Calla, calla, beneit. Pero espera, veurás.

(Arregla un vetllador aprop de la ximeneya posanthi estovallas y serviment de taula.) Ja podem anar parlant per aixó.

ANIBAL ¿Que?

MARIA Si, home; tu no deus haber menjat res?

ANIBAL No, noya. De manera que tú menjas?

MARIA ¡Vaya!

ANIBAL Ay, gracias á Deu que n' he trobat una que no viu del aire del cel.

MARIA (Portant un plat) No sé si t'agradarán; costellets d' anyell arrebossadas.

ANIBAL Magnífich, ja las desarrebossaré que no hi ha pas fanch. (Menjant)

MARIA Son bonas?

ANIBAL Arxi-superiors. ¡Y que tenía una gana!

MARIA Axis, fes honors á la cuynera!

ANIBAL Y la cuynera has sigut tú! (Se las posa totas al plat) Donchs es qüestió de que de la habilitat de les teves mans no s'en aprofiti ningú més.

MARIA Y ara una copeta de Riscal.

ANIBAL O dugas.

MARIA L'he fet portar expressament per tú. (Li posa)

ANIBAL ¿Per mi? Tú, Maria!

MARIA Si. Que t'enterneixes? Ja! ja! ja! Menja, home, menja.

ANIBAL María, realment al mon, hi ha l' aliment de l'ánima tant necessari com el del cos. (S'aixuga 'ls nlls)

MARIA Quins t'agradan mes de pastelets, els de crema ó de chantilly?

ANIBAL Uns y altres. ¿Fets teus?

MARIA Sembla que ho estranyas que 'm fiqui á la cuyna? Ja ho sé que als homens aixó no os fa cap ilusió!

ANIBAL Será als homens que no ho son d' homens; als títeres, que no saben lo que val una dona cuidadosa de casa seva.

MARIA Tú que sabs! L' home que 'm volgués si que quedaria fresch. No 'n faria pochs de papers ridiculs. Figurat que no se agafá un pin-cell.

ANIBAL Et felicito.

MARIA Ni conech una nota.

ANIBAL Magnífich!

MARIA Ni siquiera he tingut may trassa de dibuxar un nas.

ANIBAL Confesso qu' ets una joia.

MARIA Noy, has tornat molt galán.

ANIBAL (Deixant de menjar de temps en temps. Estudihi bé aquesta escena) ¿Galán? No, t' equivocas, no es galantería.

MARIA Es que no la vuy venint de tú. Miram com si fossis germá, perquè, creume, jo á tú aixís te considero y entre germans té d' haberhi franquesa.

ANIBAL Si, la meva germaneta, la meva carinyosa germaneta. (Emocionantse)

MARIA Ja puch dirtho, creume que recordante m' han vingut moltes vegadas las llágrimas als ulls, pensant si tal vegada no tornaria á veuret.

ANIBAL Tú, María! Tú t' has recordat de mí? (Queda parát)

MARIA Si, molt; mes de lo que 't pensas. (Veyent que no menja) ¿Que fas? Apa, cuyta, menja, beu.

ANIBAL Es que 'l teu candor me cautiva, pots creurho. Las tevas paraulas m' arriban á l' ànimá. Párlam, párlam d' aquesta manera.

MARIA Bueno, ja parlaré, pero has de menjar.

ANIBAL Si, dona sí. (Com me fascina la seva ignocencia!)

MARIA Moltes vegadas, al sentir llegir las noticias de la guerra, pensava, qui sab si desesperat busca 'ls punts mes perillosos per trobarhi la mort y resava, resava sempre que m'acudía aquest pensament perqu é las balas et respectessin.

ANIBAL ¡María!

MARIA Vamos, té; beu ara. (Li ompla la copa)

ANIBAL Es que tú 'm fas compendrer un mon que no había somniat may. Quant un angel com tú pregava per mi, podía desafiar tots el horrors de la guerra.

MARIA Altres vegadas creya veurert en mitj de la fumera, llensant espurnas pels ulls, emborraxat ab els crits de victoria, cobert de pols, salpicat l' uniforme, gotejant sang y jo desde aquí, desde un recó de la meva soletat, del fondo del cor també 't victorejava;

pues me feya la ilusió que descubría la teva mirada que dirigida al horizón, volía atravesar els mars, buscant enllá, molt enllá l' escalf dels sers que ploravan la teva ausencia.

ANIBAL (Ab arranch tira la taula per terra) ¡Prou, María! Jo no sé quin efecte 'm produheixen las tevas paraulas!

MARIA ¿Veus que has fet? (Cullintho)

ANIBAL Sí, tens rahó; no sé que dirte, soch un imbecil. Jo no 'm mereixo las tevas delicadas atencions. Soch un soldadot ordinari.

MARIA Qui 't diu aixó?

ANIBAL Sí, digne sols de concórrer á una cantina. Ara comprench la repulsió que causo á la teva germana. Mira, ja t' ajudo. (Ho cullen tot)

MARIA La meva germana modificará l' opinió sobre l' impresió que li hagís pogut causar. Tú ets robust, ets fort com ha de ser l' home, y en cambi tancas un cor de nen.

ANIBAL De nen?

MARIA No m' ho neguis; t' he vist espurnejá 'ls ulls.

ANIBAL (Dimoni de xicota).

MARIA Mira, jo no 'm casaré, ho sents? Seguiré sent la vostra germaneta, pero tú has de fer bon dat; pobre de tú que ensenyis el geniot; seré la tieta quant tingueu un nen, jo l' ensenyaré á la meva manera, no vuy que me 'l toqueu per res, y viurem ditxosos, molt ditxosos, perquè ja s' ha acabat aixó d' anar pe 'l mon á fer desgracias. Oh! y qui sab, qui sab un día com en tornarías; ja t' han fet prou mal bé.

ANIBAL Lo que tú vulgas celestial criatura, y mira... (Aixugantse els ulls) mira que m' enfado, ets una mala persona. Mil bombas? Si 'l furriel de la meva compañía em vejés espurnejá 'ls ulls com una damisela... Vaja, no; prou, prou.

MARIA Com que no mes ho veig jo; y mirat, mirat també. (Aixugantse els ulls)

ANIBAL Noya, per Deu. Llamps y trons! Aixó no es cap visita de difunts.

MARIA Es que aquestas llágrimas las porta la alegría, son un bálsam per... Que n' arribo á

ser de tonta!... Vaig á darte el café; ja veurás, ab aixó si que hi tinch trassa! Ah! Y un cigarro, perquè deus fumar!

ANIBAL Mes que un trasatlántich.

MARIA Donchs espera, espera, hi vaig. (Potser may mes podré obrirli 'l cor com avuy.) No 't migris, eh? Vinch desseguida. Ja hem plorat prou; y ara á riurer, á riurer tota la vida, á ser felissos, á ser ditxosos; soch una atolondrada. (Que ho sigui, que ho sigui de felis.) (S'en va amagantli 'l plor que l'ofega)

ESCENA VI

ANIBAL quedant pensatiu, á poch TRINITAT

ANIBAL Aquesta criatura angelical m' ha fet sentir un nou mon; potser era ella la única que es recordaba de mí. ¡Quinas anomalías s'hi trovan á n' aquesta vida! ¡Benehida. ¡Benehida sigas! ditxós l' home que logri interessar el teu cor; ell si que sabrá ja en la terra lo que es un Paradís. (Veýent á Trinitat) Ah! Ets tú, Trinitat?

TRINI. (Sortint.) Sí, veig que deu haber anat de gust.

ANIBAL Efectivament, gracias á la teva germaneta qu' es encantadora.

TRINI. Aquestas alabansas *suenan á estómago agrado*.

ANIBAL No ho portaré á n'aquest estrem, pero ja sabs que *por pan baila el can si se lo dán*. A n' aquesta ocasió em sento gos.

TRINI. Ara es questió de que t' arreglis una mica.

ANIBAL Ho miro difeíl.

TRINI. Ab bona voluntat... Aquet bigoti...

ANIBAL Qué? Ah no, ni la més petita reforma.

TRINI. Ni que t'ho demani?

ANIBAL Ni que s'hi posi el capitá general. No faltava més. Deurías volguer convertirme ab un putxinetlo, com el tipo que hi había ab tú á n' aquí quant he arribat.

TRINI. Tu poguesses assemblarti á n'en Nonito.

ANIBAL Moltas gracias. Primer moro. ¡Nonito! Vaya un nom. Li devían fer exprés.

- TRINI. Es un modelo de educació y á no ser que sempre t'he estimat...
- ANIBAL ¿Qué? ¿Pretenía? Aconcéllali que si no está renyit ab las gracias que tant l' adornan no hi vingui gaire per aquí. Apesar de que jo estich segur de la teva constancia.
- TRINI. Ja ho pots ben dir.
- ANIBAL Que mes proba que ab sis anys no haber deixat passá un mes sense escriurerm; dotze cartas l' any.
- TRINI. Que dius?
- ANIBAL Y que las conservo totas: setanta duas.
- TRINI. Que somías? Estich conforme ab el pico de duas, poro tú hi afegeixes las setanta.
- ANIBAL M'ho explicarás á mí que las he rebudas.
- TRINI. Y á mí que no las he escritas.
- ANIBAL Vaya un modo mes descarat de mentir.
- TRINI. Qui ment ets tú.
- ANIBAL Gracías. Te las puch ensenyar, las conservo.
- TRINI. Ja m' agradará véurerlas.
- ANIBAL Y es clar que sí: vaig á buscarlas.
- TRINI. Y ca has de portar.
- ANIBAL Tararé tararí! ¡Paso de ataque!
- TRINI. Es que 't creus estar en un quartel?
- ANIBAL Tararí tararé!
- TRINI. Aixó es insufrible.
- ANIBAL ¡Pom! Ja n'hi ha prou. Vaig á buscarlas.

ESCENA VII

Dits, MARIA ab serviment de café

- MARIA El café.
- ANIBAL Dispénsam, María; bon café tinch, una tassa d'oli de vidriol em pendria. (S'en va)
- MARIA Qué es aixó?
- TRINI. Que tot s'ha acabat entre ell y jo. M' ha insultat, m'ha ofés del modo mes descarat.
- MARIA Pero que t'ha dit?
- TRINI. Friolera; sosté á peu y á caball, que jo, en vida del meu primer marit, l' hi anava escribint. Ves tú.
- MARIA (Ay, qu' ara s' em descobrirá tot.)
- TRINI. Diu que té setanta duas cartas, quant de

- mevas no pot guardarne mes que duas. Si es un pretext per rompre, val mes parlar clar.
- MARIA Y com ho provará?
- TRINI. Perque diu que las guarda.
- MARIA (Ay Reina Santíssima.) (Trasmudantse)
- TRINI. Que tens tu ara?
- MARIA Res, res. (Que li dich jo?)
- TRINI. Ab aixó, si realment las té, no son mevas. Si es una proba que fá, li surtirá malament; ves com m' ha tingut de disgustar... crech que m' agafará alguna cosa.
- MARIA No sé per qué has de ser aixís.

ESCENA VIII

Dits y NONITO

- NONITO Fassim el favor; acabo de crusarme ab aquesta fiera de militar y no m' atreveixo á repetir las paraulas que m' ha dirigit. ¡Oh! que ordinari!
- TRINI. Que? A vosté?
- NONITO Si, si senyora; jo m' he portat ab ell sense travessar els límits de la bona educació.
- MARIA (Que empalagós!)
- TRINI. Deixil estar qu' es insufrible!
- NONITO ¿Y donchs? y aquella ilusió?
- TRINI. No m' en parli. S' ha desvanescut. No m' ho hauría cregut may. ¡Ay si, si. Jo no estich bé, el cap... els nervis...
- NONITO Home salvatje! Vaig á buscar un frasquet de sal. Maria, no la deixi. Torno. (S' en va).

ESCEEA IX

TRINITAT, MARIA

- TRINI. Jesús, Jesús! Tot m' ho hauría cregut menos un cambi tant radical.
- MARIA Donchs á mi m' agrada molt mes aixís.
- TRINI. Filleta, no tens un gust gaire delicat.
- MARIA Vamos, no sigas tonta; si al últim tot plegat no val la pena, després de lo que t' estima; cuita, demánali perdó, que de bona gana te'l

donará. Vaya un paper fariáu tant l' un com l' altre.

TRINI. Hó sento; ja ho veig, pero no, vamos, no pot ser ;Jo casada ab un home que sempre parla com si portes la motxilla á l' espatlla!

MARIA Ja 'l sento; ja puja.

TRINI. Recéval tú, no estich per ell: estich massa excitada (S' en va).

ESCENA X

MARIA y ANIBAL ab un paquet de cartas

MARIA Jo casualment! No tinch mes remey que descubrirli la veritat. La intenció va ser bona... Y ara que ho prengui com li sembli.

ANIBAL (Entrant). Ah! est tú? Mira si arriba á ser ridícula la teva germana, que 'm nega una cosa que tinch á la má. Té, fes el favor de cantar quantas cartas hi ha aquí. Es aquesta la seva lletra?

MARIA Be ho sembla.

ANIBAL ¿La seva firma?

MARIA També ho sembla.

ANIBAL Pues diu que no mes son duas las que m' ha escrit.

MARIA Pot ser es veritat.

ANIBAL No n' hi há aqui setanta duas?

MARIA També ho es.

ANIBAL Veyam si tu aclareixes el misteri.

MARIA Vols fé el favor de seurer y escoltarme una miqueta?

ANIBAL Després, després: ara no pot ser; ja sabs ab la satisfacció que t' escolto, pero perdónam.

MARIA Jo t' ho demano; seu, es indispensable que m' escoltis.

ANIBAL Pero si... En fi, seyem. (S' asseu) Digas.

MARIA (Y que li dich, si no sé com comensar?) T' enfadarás si 't dich una cosa?

ANIBAL Vaya una pregunta. ¿Es una cosa teva?

MARIA Si, meva; ben meva.

ANIBAL Sent aixís no pot ser res dolent.

MARIA Mira que es un secret.

ANIBAL Que ho sigui...

- MARIA Y no 'm descobrirás may?
- ANIBAL T' ho juro. Tens la meva paraula.
- MARIA Donchs, escolta: la meva germana te rahó.
- ANIBAL Que?
- MARIA Sí.
- ANIBAL Té, cóntalas.
- MARIA Ja ho sé, n' hi han setanta duas. Pero las setanta no son d' ella.
- ANIBAL Que no son d' ella? Dochs de qui son?
- MARIA Son... son... meas.
- ANIBAL Que son tevas? ¡Ah! Ja entench, ab la Trinitat heu convingut aixís per ferme quedar malament. Y d' aixó en dius un secret?... No m' agrada, Maria, que ta germana s' aprofiti de la teva candidés en semblants farsas.
- MARIA No sigas dolent; no aixequis falsos testimonis. La Trinitat no 'n sap una paraula. Jo voldria evitarme la confessió, pero ja qu' es precis, escolta. Quant tu vas marxar, jo tenia escassament uns tretze anys. T' en recordas?
- ANIBAL Si, ves dihent.
- MARIA Me sembla que os estich veyent el dia de la vostra despedida: era á la caiguda de la tarde, en el jardí de casa, prop dels arbres ahont tú hi habías grabat entrellassadas las vostras inicials.
- ANIBAL Si, pero á qué vé recordar?...
- MARIA Es forsós. Tu y ella plorabau y recordo las paraulas que vas pronunciar, y de las que tal vegada no t' en queda memória.
- ANIBAL Efectivament, no las recordo.
- MARIA Van ser aquestas: «Vuy rebre carta teva á lo menos á un correu de cada mes; á la primera que falti hauré deixat d' existir».
- ANIBAL Es veritat.
- MARIA Jo os estava escoltant. No sé dirte l' afecte de terror que 'm van causar aquellas paraulas, pero sí, que dintre meu vaig jurar que no las deixarias de rebre. ¿Com? Era difícil precisarho ni de moment vaig atinar ab el medi, pero una veu aqui dintre 'm deya que lograria 'l meu propósit.

- ANIBAL Quina dolsa sospita! Allavoras tú?
- MARIA No t' impacientis y deixam arribar al fi.
- ANIBAL Aviat; no 'l retrassis.
- MARIA La Trinitat, obligada pe 'ls papás, va casar-se; inútilment vaig recordarli la teva amenassa. La veritat es que no li faltava la rahó. Com había d' escriuret sent d' un altre home? Pero jo tenia gravadas las tevas paraulas: me semblava veuret esperar en va 'l correo d' Espanya y cumplir el teu designi. Jo torturava la imaginació sense que se m' acudís un medi; el cor se m' estrenyía cada dia mes, quant Deu va voler que 'm fixés ab la meva lletra y ab la de la meva germana; no eran iguals, pero ab una mica d' estudi podría arribar á fer qu' es confonguessen...
- ANIBAL Criatura celestial; el teu regne sí que pot ben dirse que no es aquet. No parlis mes, endevino el final. Las cartas son tevas. ¿Deixas abrassarte?
- MARIA ¿Per qué no? ¿No som germans per ventura?
- ANIBAL Oh sí, germans avuy! No abrasso á la dona; á la verge immaculada, á la santa, que ha fet el miracle de transformarme y sant es qui fá miracles. (Pansa).
- MARIA ¡Que deus haber pensat! Quina vergonya me 'n dono d' habertho dit!...
- ANIBAL Aquestas cartas serán per mi un tesoro de valor inestimable. Quant l' escória del mon me fassi aborrible la vida, quant en res confi, ellas me recordarán que 'l cel ens envía á vegadas algún angel.
- MARIA No 'n dirás may res á ningú?
- ANIBAL T' ho he jurat.
- MARIA Ni á la meva germana?
- ANIBAL A n' ella menos que á ningú: no 't comprendria.
- MARIA Ara que ja ho sabs, digas á la Trinitat qué té rahó, y sigueu ditxosos.
- ANIBAL ¡Que siguen ditxosos?... ¡Maria!
- MARIA Chist! Ella! (S' en va).

ESCENA XI

ANIBAL, TRINITAT

- ANIBAL (Oh no! Ja he pres la resolució!)
- TRINI. ¿Que tal? Vol fe 'l favor d' ensenyarme aquestas setanta duas cartas?
- ANIBAL No puch ensenyarli lo que no tinch.
- TRINI. Donchs ha sigut una broma de molt mal gust.
- ANIBAL No 'n tinch mes que duas.
- TRINI. Y donchs?
- ANIBAL Res; li he dit setanta duas com li podia haber dit un milió, pe 'l gust de que 'm demostrés el seu génit que es intolerable: net y clar.
- TRINI. De manera que vosté lo que voldría fora una dona que á tot digués amén.
- ANIBAL Ni mes ni menos: á casa ho vuy tot montat militarment, ab l' ordre del día, y sense altre veu ni mando que 'l meu.
- TRINI. Just y la dona que sigui...
- ANIBAL Un quinto.
- TRINI. Cafre.
- ANIBAL Un número; menos, un cero á l' esquerra.
- TRINI. Bonich porvenir.
- ANIBAL El primer dia de casats li llegiré la ordenansa y á la falta mes petita...
- TRINI. ¿Arrestada?
- ANIBAL La tanco al rebost.
- TRINI. Reina Santíssima.
- ANIBAL Y vuit dias á pá y aygua.
- TRINI. Ves, ves. ¡Ay Jesús! Aixó no es un home.
- ANIBAL Que li passa?

ESCENA XII

Dits y NONITO

- NONITO Perdoni si he trigat. Tingui, olori! (ab un frasquet).
- TRINI. Ay gracias, gracias. Vosté sempre tant atent.
- ANIBAL Ja está fresch. Perque vosté, senyora, sembla que s' hi trova molt sovint.
- TRINI. Sempre que se 'm cometen grosserías.

NONITO (Aixó va bé). Pero volen esplicarse?

ANIBAL Calculi que ab la senyora tenim compromís de casarnos.

NONITO (Ay!)

ANIBAL Y com que no vuy que s' em tatxi d' informal, estich disposat á cumplir la paraula.

TRINI. Y jo també; res mes que per no passar per una coqueta; pero per res mes.

ANIBAL ¿Qué li sembla? (á Nonito) ¿Qué hem de fer?

NONITO (Ves á qui demana concell!) Que vol que 'm sembli?

ANIBAL Calma, bome; posteriorment al compromís, han vingut rahons modificativas.

TRINI. Es veritat, un cambi inesperat, un d' aquells que 'm faria insoportable la vida al seu costat; aixís es que desitjaría...

ANIBAL No parli mes, lo que desitjaría jo; que mutuament renunciessim á la paraula donada. Vosté, ser ideal, que viatja pé 'ls espays siderals, no compendria may la prosa; la presencia d' aquest soldadot li fora sempre fatigosa; y en cambi á mí, creguim, m' empalagaría d' un modo com si tingués aprop meu una dona de carmetlo. Busqui qui la fassi ditxosa, qui com vosté. sápigam somniá truitas á tota hora. Qui s' acontenti ab una tassa de té, quant tinga una gana que l' aixequi.

NONITO (Que escolto? Sent aixís...)

TRINI. No vuy oféndrem. Crech que no son las paraulas aquestas, fillas de cap ressentiment.

ANIBAL Y ca dona; creume que t' estich mes agrahit de lo que may podrás arribarte á imaginar.

TRINI. Y renunciar al matrimoni no es per tú...?

ANIBAL Oh! no. Dintre quinze dias vuy ser casat.

TRINI. ¿Tú?

ANIBAL Jo, sí.

TRINI. ¡Pobre víctima! Es possible que hi hagi una dona que no s' espanti...

ESCENA ÚLTIMA

Dits, MARIA

ANIBAL No, no s' espanta: molt al contrari. Escolta, Maria ¿veritat que la dona qu' es casi ab mi no podrà considerarse tant desgraciada com la Trinitat suposa?

MARIA Vaya unas suposicions! Molt al contrari.

ANIBAL Ja ho sent, senyora; molt al contrari; es ella qui ho diu, ella, que ab la seva envejable ingenuïtat, no es capás de dir lo que no sent. ¿Veritat, Maria?

MARIA Ho dich de cor.

ANIBAL Donchs ho repeteixo; dintre de quinze dias en caso ab la teva germaneta Maria.

MARIA Ab mi? Pero que diu ara? ¡Trinitat!

TRINI. Si 'l vols no hi tinch cap mica d' inconvenient, perquè jo també em casaré ab en Nonito.

MARIA Ja he crech si 'l vuy.

ANIBAL Ho veu, senyora?

NONITO Pero será cert que al últim...

TRINI. Ja diuhen que has hasta 'l fi ningú es ditxós.

(Al públich)

MARIA Si 'l juguet no 'ls ha agradat no 'ns mirin cap atenció, l' autor, lo mateix que jo, preferim la ingenuïtat.

PROU

AQUESTA COMEDIA 'S VEN:

LLIBRERÍA DE A. LOPEZ: Rambla del Mitj, 20.

Id. PUIG: Plassa Nova, 5.

Id. MILLÁ: Sant Pau, 21.

Id. BONAVÍA: Petritxol, 2.

Preu: UNA pesseta.